

mely kimondja, hogy „a háztartás körül jelentkező kisebb rendellenességek, különösen, ha a nő is valamely keresettel foglalkozik, egyáltalán nem minősíthetők a házastársi kötelességet súlyosan sértő bontóoknak”. Az emberektől nem lehet lehetetlen kívánni, a nő, aki esetleg egész nap pénzkereső foglalkozással van elfoglalva, ha különösen a háztartás vezetésére anyagi okokból kellő segéderővel nem rendelkezik, fáradtan nem tarthatja ugy rendbe a háztartását és nem gondoskodhat annyira a gyermekeiről, mint az a nő, akinek csak ez az elfoglaltsága.

Az idők sajnálatos jele, mellyel más alkalommal foglalkoztunk, a Kuria gyakorlatában a házasságok fenntartása érdekében kifejlődött „menthető vétkekesség” fogalma, mely a házasfelek csökkent etikai érzékével és felelősség érzésének csökkenésével akar számolni és sajnos arra vezet, hogy olyan házasságokat tart fenn itélettel, mely házasságok tényleg testileg-lelkileg már nem állanak fenn és csak a feleknek, sőt az ilyen környezetben maradó gyermekeknek, bajt és kárt okoz.

ifj. Dr. Szigeti László.

Biztosítási díj mint dologi teher. Dr. Fonyó Györgynek a Polgári Jog 1929. október havi számában fentebbi cím alatt megjelent fejtegetéséhez volna néhány hozzátenni való szavam. Ott kell a dolgot elkezdenem, ahol dr. Fonyó abbahagyta, vagyis ahol kimutatta, hogy a birói gyakorlat abba az irányba halad, hogy a kárbiztosítási díjat a biztosított tárgy vagy objectum tulajdonosában beállott változás esetében, a biztosító az új tulajdonostól minden esetben követelheti és ezzel a biztosítási díj quasi dologi teherként fogja az ingatlanokat terhelni. Habár tény, hogy dr. Fonyó cikkében ezt az álláspontot maga is abszurdnak bélyegzi, mégis meg kell állapítanom, hogy magában véve a fent vázolt joggyakorlat lehetőségét, annyira kizártnak és lehetetlennek tartom, hogy el sem tudtam képzelni a cikkíró által hivatkozott — ugyan egyelőre csak járásbirósági és törvényszéki, mint felebbezési — ítéletek megszületését. Dr. Fonyó cikke után megkezdtem a hajtóvadászatot olyan ítéletek után, melyben a bíróság a biztosított objectum vagy tárgy új tulajdonosát kifejezett consensus nélkül marasztalta volna a folytatólagos biztosítási díjak megfizetésében, az ez ellen irányuló védekezés dacára, azonban ezirányu keresgélésem mindezideig meddő maradt, sőt a budapesti kir. Törvényszék felebbezési osztályán működő biztosítási szaktanács elnöke előttem ugy nyilatkozott, hogy tanácsa,

tudomása szerint, eddig soha sem hozott a dr. Fonyó által hivatkozott tartalmu döntést ebben a kérdésben. Miután pedig a Törvényszék szab irányt az összes budapesti járásbirósági perekben eldöntött biztosítási kérdéseknek és miután Fonyó doktor az általa hangoztatott joggyakorlat létezését még számszerint közölt ítéletekkel sem tudta alátámasztani, azt kell feltételeznem, hogy cikkében csak azért festette a falra a dologi teherként jelentkező biztosítási díj ördögét, hogy azt annál biztosabb kézzel tudja azonnal ledöfni.

Ha ezt a kérdést alaposabban vizsgáljuk, látjuk, hogy van rá praecedens, miszerint a biztosítási díj előnyösen kielégítendő tételt képez (igy a kényszeregyezségi eljárásban, esetleg csődeljárásban) jogszabály alapján és ezzel mintegy privilegiumot nyer a behajthatóság szempontjából, de a mai joggyakorlat mellett jogszabályt ugy magyarázni nem lehet, hogy a kárbiztosítási díjat a biztosított tárgy azon tulajdonosán is be lehessen hajtani, aki a biztosítási szerződésbe félnek kifejezetten nem lépett be. A K. T. 484. §-át a miniszteri indokolás helyes értelmezése szerint is a törvény meghozatalánál az indokolta, hogy a biztosítóval szemben védeni kellett a biztosítottat és jogutódját kár esetén, ha ennek biztosítási díja előre kifizetést nyert. Nem szabad tehát abból a helytelen felfogásból kiindulni, hogy a 484. §. a biztosító intézetek intézményes díjvédelmét célozta volna a K. T. születése idején. Hiszen a törvény szavai a „biztosító bejegyezése nélkül is“ szöveggel kétségtelenül regisztrálják e §. intencióját. A biztosított bejegyezését a törvény nem is említi, habár Nagy Ferencz szerint „a ratio a biztosítottra nézve is azonos“. Ezt az elgondolást teszi magáévá az új német biztosítási jog, még fokozottabban kidomborítva.

Az egész kérdés sarkpontja a 484. §. azon passzusán fekszik, hogy „feltéve, hogy ennek ellenkezője a biztosítási szerződésben ki nem köttetett“, mert — ahogyan azt dr. Fonyó is igen helyesen jegyezte meg, az összes Magyarországon működő biztosító intézetek az általános biztosítási feltételekben kikötik, hogy az ajánlatban bevallott adatokban beállott változás, igy tulajdonos változás esetén, a biztosító a kockázatot csak akkor viseli az új tulajdonossal szemben, ha a tulajdonosváltozásra vonatkozó függeléket az új tulajdonosnak bejelentés alapján kikézbcsitette. Ha tulajdonosváltozás esetén az új tulajdonos ezen minőségét a biztosítónak bejelenti és kéri a kötvény átírását, akkor a biztosított részéről meg van az akarat a biztosítási szerződés fenntartására s ebben az esetben — ha a függeléket kiállították — a

biztosított köteles lesz az eredeti szerződés időbeli terjedelmében díjfizetési kötelezettségének eleget tenni. Ez még nem dologi teher, csak annak a félnek szerződés szerinti kötelezettsége, aki más helyett egy kétoldalú szerződésbe szerződő félnek belépett.

Ha azonban a tulajdonos változik, az új tulajdonos pedig nem akarja a biztosítási szerződést átvenni és a változást nem jelenti be a biztosítónak, akkor a legtöbb érvényben lévő kötvényfeltétel szerint a biztosítás automatice megszűnik, de minden esetben meg kell szűnnie azért, mert a biztosító az erre irányuló bejelentés hiányában a biztosítási szerződést függetlenül az új tulajdonosra ki nem terjesztheti. A biztosító intézet tudomása, nézetem szerint, legyen az akár a régi tulajdonos bejelentésének, akár más oknak következménye, nem pótolja a kötelezett fél — tehát az új tulajdonos — bejelentését s ezért az ilyen esetben az új tulajdonos a neki megküldött függelékét jogosan utasíthatja vissza.

Ma tehát még korai az olyan ellenség ellen mozgósítani, amelyik nem létezik, azonban ezzel kapcsolatban magamévá kell tennem dr. Fonyónak azt a megállapítást, hogy az 1927. évi X. t.-c. pongyolaságának újabb eklatáns bizonyítékát látjuk abban, hogy ennek a kérdésnek a lehetősége egyáltalában felmerülhetett. Mert mi lesz akkor, ha az összes magyarországi biztosítók megváltoztatják általános kötvényfeltételeiket és kimondanák, hogy a biztosítás tulajdonosváltozás esetében minden további bejelentés nélkül is továbbra érvényben marad? Akkor azután az 1927. X. t.-cikkkel megfoltozott K. T. törvényes rendelkezéseimél fogva tényleg dologi teherként lehetne a biztosítási díjakat az ingatlanok mindenkori tulajdonosával szemben megítélni anélkül, hogy ezeknek meg volna a K. T. 485. §. 5. pontjában biztosított azon joga, hogy a díj egyszerű nemfizetésével a biztosítási szerződést a maguk részéről megszüntetve, még tartamengedményt se kelljen utánfizetniök, mert ezt csak az ajánlat eredeti aláírójától, vagyis attól követelhetné a biztosító, aki a tartamengedményt tényleg élvezte.

Itt volna az ideje, hogy a régen ígért új biztosítási codex végre megjelenjen, mert amióta az 1927. X. t.-c. szentesítettett, napról-napra újabb hibáit és bajait tapasztaljuk. Elvégre is nem lehet az „Il y a des juges a Berlin“ álláspontra helyezkedve, mindent a joggyakorlatra bízni, még azt is, hogy elrontott tételes törvény mellett, jogot és igazságot szolgáltatasson.

dr. doberdoi Breit Zoltán.